

Nicolai Røge. Grundtvig og Mynster. Fætre og fjender. Anmeldelse, Grundtvig-Studier 2024

Af Jens Rasmussen

Sognepræsten Nicolai Røge, Odense, har anmeldt min bog om *Grundtvig og Mynster. Fætre og fjender* i *Grundtvig-Studier 2024*. Hans anmeldelse *Fætre og fjender?* virker konstrueret og synes præget af en på forhånd negativ indstilling, der ikke søger at tolke bogen ud fra nuancerne i forholdet. Det kommer til udtryk, når Røge ensidigt gør bogtitlens fjendskab til bogens hovedformål og mener, at "fjendskabet oversvømmer undersøgelsen". Det er forlagets blikfang med denne titel, han har ladet sig vildlede af. Det er ganske ukorrekt, at udtrykket "fjende" i sin stærkeste bogstavelige form, som opfattet af Røge, er udgangspunktet for bogens indhold. Faktisk optræder dette udtryk "fjende" ikke i bogens indhold i sammenhæng med forholdet Grundtvig-Mynster. Røge anmelder med andre ord ikke på bogens præmisser, hvilket er en vigtig forudsætning for en faglig anmeldelse.

P.G. Lindhardt omtaler Grundtvigs og Mynsters forhold som en "tragedie", som min bogs indledning kredser om, og det er bogens formål at beskrive denne tragedie, hvilket klart siges i bogens indledende del. En af tidens iagttagere dronning Caroline Amalie mener det samme. Hun er citeret sammen med bogens titel. Mynster og Grundtvig var "forskellige, så det forslog", og de stod ofte "personligt skarpt" overfor hinanden, har P.G. Lindhardt fastslået, men midt i denne "tragedie i 1800-tallets kirkeliv" opfattede Lindhardt det som noget positivt (s. 14). Tankegangen var, at gennem modsætningen blev åndslivet beriget. Mynsters og Grundtvigs indbyrdes forhold kunne "endnu ikke siges at være helt ud kortlagt", konstaterede Lindhardt, hvilket min bog forsøger. Forholdet kortlægges og viser adskillige åbne spørgsmålstejn ved de mange beskrevne nuancer i forholdet.

Dette udgangspunkt i bogen har Røge ikke forstået. Røge ikke engang nævner Lindhardt i sin anmeldelse. Kirkehistorikere mener det samme som Lindhardt, og ligeledes samtidens personligheder A.S. Ørsted, Otto Møller og Vilh. Birkedal. Røge forstår heller ikke brugen af udtrykket "Fætre" i titlen. Måske har han sprunget over de første kapitler, hvor der tales om samtidens familieforhold, ikke mindst de tre fætre Steffens, Mynster og Grundtvig. Røge har heller ikke lagt mærke til, at fætterforholdet ikke er udtryk for et psykologisk drama, som han overfladisk lægger mig i munden. Dette udtryk "psykologisk" nævnes kun i bogens forord, og udtrykket er alene hæftet på nutidens læsere og deres oplevelse af forholdet mellem Grundtvig og Mynster (f.eks. fra TV-serier om Grundtvig). Røge er en nutidig læser, som selv vælger at læse bogen som et psykologisk drama. Man får med Røges læsning et indtryk af manglende overblik.

Der er med Røges anmeldelse tale om den slags faganmeldelse, hvor man kræver dokumentation (ud over det anvendte brevmateriale, erindringer m.m.), men han formår ikke selv at levere fagligt bidrag til fagfællesskabet ved i samme åndedrag at komme med nye indsigter på forholdet mellem Grundtvig og Mynster.